HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מסורת הש"ס

אבל בתרי סדרי. כגון הפרים שני לבורי מעות לאחריות ונתכפר בא' דדמי להו לאיגך אימא לית ליה: **קמ"ל.** ר' אמי: **תמם חטאות מסות.** בכל ענין שהן והך חדא מיעייהו היא שכיפרו בעליה: **ר"ל סביראל ליה.** דאמר אבודה בשעת הפרשה מתה משום דכפרו בעליה [באחרת] וכי מפרש שניה לאחריות נמי [ד] יכפרו הבעלים באחרת והיא מתה [ה] לשון זה פשוט: **ר"ל סביראל ליה.** דממחיל ואמר מפרש לאבוד כאבוד דמי וש"מ דאפילו היכא דליכא אבוד כגון הכא דלא אבדה הראשונה אלא באחריות שכשהוממה הראשונה הפרש [ו] אותה הכי [ז] ואפ"ה מתה: **לאבוה סביראל ליה דאמר חמש חטאות מסות.** בכל ענין שהן: **נפי שאין חטאת לבור מתה.** אשעירי ויש"כ קאי [ג]: **בעלי חיין אינן נדחין.** ולא נדחה הראשון במיתת חבירו [ח] וכשהוא מתכפר אם ילקה יתכפר בשני שבוזג ראשון ואילך בתרא כמפרישו לאחריות כלו' שלא הופרש תחת אבוד שהרי לא מת מזוג ראשון אלא שעיר של עזאזל ולא של שם ופש"כ מתה וקשיא לר' אושעיא: **רב סבר לה.** כרבי יוסי דאמר מצוה בראשון דקתני גבי פסחים הפרש פסחו ואבד והפרש אחר תחתיו ונמצא הראשון איזה שירלה יקריב ר' יוסי אומר מצוה בראשון ורב סבר לה כוותיה וכיון דמצוה בראשון הוה ליה מפרש לאיבוד [ט] (ד) תחלת הפרשתו של שני לא היתה לשם הקדש [יא] אלא (לשם) כדי שיאבד ויילך למיתה הואיל דס"ל מצוה בראשון אבל גבי שתי חטאות לאחריות כיון דאי הוה [יב] בעי מתכפר בהאי דשייך ליכא למימר תחלת הפרשה לאיבוד: **אין מרגילין** [ה] בבכור. כדרך שמתחילין להפשיט העור דרך הרגלים והופכו [יג] שלא לגורך נפחים או לגורך דבש [ט] ושאינו רוצה להפשיטו [יד] שלא כשמפשיטו [טו] בסכין דרך בטנו מגרונו עד זנבו: **לא בפסולי המוקדשין.** שנפדו ושחטן: **לא יאמנו ישראל עם הכהן.** לאכול עם הכהן בשר בכור בעל מום שנשחטו כהן. אלמא אף על גב דהומס בקדושתיה קאי הלכך אין מרגילין בו דדמי כעבודה בקדשים וכעובדין דחולין: **בעלת מום תפדה.** (ו) קודש [יז] הפרשת השניה והוך שתי חטאות לשם חטא אחד הופרשו שנפל מום בראשונה והפרש שניה תחתיה: **נשחטה הבעלת מום** (ז) . לאחר פדיונה: **אסורה.** דהואי חטאת שכיפרו בעליה: **יוליא לניה הפרשה.** את בשר הבעלת מום. אלמא אע"ג דאיפריק ואישתחיט בקדושתה קיימא וחטאת שכיפרו הבעלים מיקרייא הלכך גבי הרגלה גמי אע"ג דאיפריק ואישתחיט בקדושתה קיימא: **אידי ואידי כבים שמאי.** [יח] דודאי כי היכי דמתמרי ב"ש בבכור מחמרי גמי בשאר פסולי המוקדשין מ"ש דאוקים ריש"ש כב"ש וסיפא כרבי [יט] [אלעזר ברבי שמעון]: בכור אין לו פדיון דכתיב (במדבר יח) לא תפדה ואם פדאו אינו תופס פדיונו [כא] בקדושתו: **נשחטין באיטליז.** אלמא לאו בקדושתייהו קיימי מכי איפריק ואישתחיט: **אלמא כיון דשריש ליה.** למוכרו באיטליז טפי ופריק ליה מיד הקדש ביוקר הואיל וסופו למוכרו יפה גבי הרגלה גמי ליפתרי ליה להרגיל לכיון דידע בשעת פדיון דפסולי המוקדשין דסופו להרגיל ולמכור העור בדמים יקרים טפי ופריק ליה מיד הקדש: **מה שמשכיח בעור פוגם בבשר.** מה שמשתכר בדמי העור פוגם בבשר ואין כאן ריוח לפי שמתירא לתתן העור וחותך הבשר ושוב אינה יפה לימכר: **שגרמה לעובד בקדשים.** [כ] שעושה מפוח על הבהמה בעודה מחובר ועבודה ממש ודאי לא הוי לאין עבודה לאחר מיתה אבל גרמה כעבודה: **גזרה שמא יגדל מהן.** מפסולי המוקדשין: **דאי שרית ליה להרגיל משכי להו** [כא] ולא שחיט עד שיזדמנו לו נפחים ואתי לידי תקלה גיזה ועבודה ופסולי המוקדשין אסורין בגיזה ועבודה אפילו לאחר פדיונן [בכורות יד.]: **הדרן עלך ולד חטאת**

אבל בתרי סדרי לא קמ"ל אמר ר' הושעיא [א] **המפריש** [ב] **שתי חטאות לאחריות מתכפר באחת מהן וחבירתה רועה אליבא דמאן אילימא אליבא דרבנן השתא המפריש לאיבוד אמרי רבנן לאו כאיבוד דמי לאחריות מיבעיא** [ג] **אלא אליבא דר"ש** [ד] **האמר ר"ש חמש חטאות מתות אלא אליבא דרבי** [ה] **כי אמר רבי באיבוד אבל** [ו] **אחריות לא תנן** [ז] **המפריש חטאת והרי היא בעלת מום מוכרה** [ח] **ומביא אחרת תחתיה ר"א בר"ש אומר אם קרבה שניה קודם שנשחטה ראשונה תמות שכבר כיפרו בעליה קא ס"ד דר' אלעזר בר"ש כרבי סבירא ליה ואפילו באחריות נמי לא דלמא ר"א בר"ש כאבוה סבירא ליה דאמר חמש חטאות מתות** [ט] **תנן** [י] **בלפי שאין חטאת** [יא] **צבור מתה הא דיחיד מתה** [יב] [א] **אמר רב בעלי חיין אינן נידחין כשהוא מתכפר בשני שבוזג ראשון מתכפר** [יג] **ואידך הוה ליה אחריות וקתני דיחיד מתה** [ב] [יד] **רב לטעמיה** [יה] **דאמר מצוה בראשון תני רב שימי בר זירי קמיה דרב פפא אבדה בשעת הפרשה לרבי מתה לרבנן תרעה אבדה בשעת כפרה לרבנן מתה לרבי רועה** [יו] **קל וחומר ומה אבודה בשעת הפרשה דאמרי רבנן רועה אמר רבי מתה אבודה בשעת כפרה דלרבנן מתה לרבי לא כ"ש אלא תני הכי אבודה בשעת הפרשה לרבי מתה לרבנן רועה בשעת כפרה דברי הכל מתה: רבי אלעזר בר"ש אומר וכו':** [יז] **תנו רבנן** [יח] **אין מרגילין ביום טוב כיוצא בו** [יט] **אין מרגילין בבכור ולא בפסולי המוקדשין בשלמא ביו"ט דקא טרח טירחא דלא חזי ליה אלא בכור מאן תנא אמר רב חסדא** [כ] **בית שמאי היא דאמר בכור בקדושתיה קאי** [כא] **דתנן ב"ש אומר לא ימנה ישראל עם הכהן על הבכור פסולי המוקדשין מאן תנא אמר רב חסדא ר' אלעזר בר"ש היא דתניא** [כב] **היו לפניו שתי חטאות אחת תמימה ואחת בעלת מום תמימה תקרב בעלת מום תפדה נשחטה בעלת מום עד שלא נזרק דמה של תמימה מותרת משנזרק דמה של תמימה אסורה רבי אלעזר בר"ש אמר אפילו בשר בעלת מום בקדירה** [כג] **ונזרק דמה של תמימה יוצא לבית השריפה ורב חסדא לוקמה אידי ואידי כב"ש דלמא ב"ש בבכור דקדושתיה מרחם אבל פסולי המוקדשין לא ולוקמא אידי ואידי כר"א בר"ש דלמא כי אמר ר"א ברבי שמעון בפסולי** [כד] **[מוקדשין] דאלימי למיתפס פדיונן אבל בבכור לא ור"א בר"ש לית ליה הא** [כה] **דתנן כל פסולי המוקדשין נשחטין באיטליז ונמכרין באיטליז ונשקלין בליטרא אלמא** [כו] **כיון דשרית ליה** [כז] **טפי וזבין** [כח] **אמר רב מרי בריה דרב כהנא מה שמשביח בעור פוגם בבשר** [כט] **(אמרי) במערבא** [לא] **משמיה דרבי אבין מפני שנראה כעובד עבודה בקדשים רבי יוסי בר אבין אמר גזירה** [לב] **שמא יגדל מהם עדרים עדרים:**

הדרן עלך ולד חטאת

ואידך הוה ליה לאחריות וקתני הא דיחיד מתה. ולא"ת לעיל פריך [ג] מהא לר' אבא דחשיב ליה כמפרש לאיבוד והכא חשיב ליה כמפרש לאחריות וי"ל דמשמע ליה דהשתא כיון דבשעה שהפרש השני היה יודע שלא יתכפר בו אלא בשני שבוזג ראשון ה"ל באחריות ולא דמי להפרש לאיבוד לעולם דהתם היה סובר דהראשון נאבד ומתכפר בזה שמפרש עתה והוה ליה כמפרש לאיבוד ולא הוי באחריות אבל הכא שהיה יודע בשעת הפרשה השני שיתכפר בראשון הוה ליה כמו באחריות ולפ"ד קאמר דיחיד מתה וקשה לרבי אושעיא דאמר מפרש שתי חטאות לאחריות מתכפר באחת מהן והשני רועה ומשני רב לטעמיה דאמר מצוה בראשון ומשנה שהופרש הופרש לאיבוד ואין זה אחריות ולכך מתה והא דמדמי ליה לעיל למפרש לאיבוד איינו מטעם דמצוה בראשון דלא שמא יש לפרש דס"ל הכא כרב הונא דאמר לעיל [ג] אינה אבודה אינה מתה לא לרבי ולא לרבנן ומשום הכי פריך מינה דהיכי סבור שהוא כמפרש לאחריות: **רבי אלעזר בר' שמעון אומר אפילו בשר בעלת מום בקדירה בו'.** ולא"ת מ"ש הכא ממתני' דאמרי רבנן בהחיל דתמתי' דאפילו נזרק דמה דשניה בעוד לאשונה בעלת מום קיימא אין לה דין מיתה ולכאו' אמר דאם מתחתיה בעלת מום משנזרק דם תמימה אסורה ולר' אלעזר בר' שמעון אפילו בשר בקדירה כשנזרק דמה של תמימה תלא לבית השריפה ודמתני' קאמר דאם נשחטה בעלת מום קודם זריקת דמה של תמימה דכשרה וש"מ לאלן דבהחיל דתמתי' כיון דהיתה כבר בעלת מום קודם הפרשה של זו אין עליה קדושה כל כך אבל הכא דהופרשו לאחריות ונראו שניהם להקרייב [ד] עליה קדושה יותר:

הדרן עלך ולד חטאת

אידך הוי ליה כמפריש לאחריות וקתני דיחיד מתה. ומר' יוחנן דאמר מתכפר בשני שבוזג ראשון יומות לא מצי מייתי דראשון נראה בשעת הפרשה ושוב נדחה הלכך הוי דיחיד יותר ממפריש שתי חטאות דבתחלת הפרשתו הי' יודע שאחד מהן יודחה. תוס' אחרות: גליון וא"ג דלעיל פריך מינה לר' אבא ומדמי לה למפרש לאיבוד והכא מדמי למפרש לאחריות, מצינו למימר שהמקשה סבר דכיון דכשהפרש ידע שלא יתכפר בראשון הוה ליה כמפרש לאחריות. הר"י ז"ל: **ב"ש היא דאמר בכור בקדושתיה קאי.** גליון וכ"ח וכי סתם לן תנא בכ"ש מצינו למימר דה"ק בכור אסור להרגיל כמו ב"ש אומרים דאסור כו': **ר"א בר"ש אומר אפ' בשר בעלת מום בקדירה וכו'.** עיין בהשמטות בסוף המסכת: **ר"ל סביראל ליה.** ומ"ש קאמר קס"ד דכרבי ס"ל משום דר' אושעיא אליבא דרבי קאמר דאמר אחת מהן תקרב והשני תמות דכי היכי דסבירא ליה לר' במפריש חטאתו ואבדה הכי נמי סבירא ליה לרבי אפילו (במוכר לאחרים) [במפרשן לאחריות] שכבר כפרו בעלים וכיון דבהא דחולין היא אפ"ה א"ר אלעזר בר"ש הראשונה תמות כ"ש דאפילו באחריות היכא דאיפרש ב' חטאות לאחריות דתרוייהו אית להו שם חטאת עליהם שאם נתכפר באחת שחברתה מתה וקשיא לר' אושעיא: **אמר לך לא דלמא ר' אלעזר בר"ש כאבוה (ר' שמעון) מ"ל דאמר חמש חטאות מתות בו.** וחטאת שכפרו בעלים [בכלל] ואנא לא אמרי אליבא דר"ש אלא אליבא דרבי: **ל"א.** והא הכא ליכא למימר מצוה בראשון להכי שניה מתה אלא הכא אפילו ראשונה מתה אלמא אלימא קדושת דמים נדחית ואע"ג דנפדית מתה מאי לאו אפילו רבי דאמר והשניה תמות סבר ליה נמי בהא דמתה וכ"ש באחריות: לא לא סבר לה כרבי בהא אלא ר' אלעזר בר"ש סבירא ליה כאבוה כדאמרן: **אין מרגילין ביו"ט.** לפשוט עור בהמה שלם לצורך מפוח ולהכי קרי ליה מרגילין דדרך הרגלים מתחילין לפשוט עור שלא נשחטה הראשונה תמות אע"ג שיצא לחולין: **קס"ד דר' אלעזר ב"ר שמעון כרבי סבירא ליה.** ומשי"ה קאמר קס"ד דכרבי ס"ל משום דר' אושעיא אליבא דרבי קאמר דאמר אחת מהן תקרב והשני תמות דכי היכי דסבירא ליה לר' במפריש חטאתו ואבדה הכי נמי סבירא ליה לרבי אפילו (במוכר לאחרים) [במפרשן לאחריות] שכבר כפרו בעלים וכיון דבהא דחולין היא אפ"ה א"ר אלעזר בר"ש הראשונה תמות כ"ש דאפילו באחריות דתרוייהו אית להו שם חטאת עליהם שאם נתכפר באחת שחברתה מתה וקשיא לר' אושעיא: **אמר לך לא דלמא ר' אלעזר בר"ש כאבוה (ר' שמעון) מ"ל דאמר חמש חטאות מתות בו.** וחטאת שכפרו בעלים [בכלל] ואנא לא אמרי אליבא דר"ש אלא אליבא דרבי: **ל"א.** והא הכא ליכא למימר מצוה בראשון להכי שניה מתה אלא הכא אפילו ראשונה מתה אלמא אלימא קדושת דמים נדחית ואע"ג דנפדית מתה מאי לאו אפילו רבי דאמר והשניה תמות סבר ליה נמי בהא דמתה וכ"ש באחריות: לא לא סבר לה כרבי בהא אלא ר' אלעזר בר"ש סבירא ליה כאבוה כדאמרן: **אין מרגילין ביו"ט.** לפשוט עור בהמה שלם לצורך מפוח ולהכי קרי ליה מרגילין דדרך הרגלים מתחילין לפשוט עור

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואמר רב וכו' ובשהוא מתכפר: (ב) שם טפי חזיין: (ג) רש"י ד"ה לפי שאין וכו' קאי ע"ג ע"ל דף כג סוף ע"ב: (ד) ד"ה רב וכו' דתחלת: (ה) ד"ה אין מרגילין וכו' וכשאינו רוצה להפשיטו שלם משפשיטו: (ו) ד"ה בעלת מום תפדה שנעשה בעל מום קודם הפרשת: (ז) ד"ה נשחטה הבעלת מום כו' אף לאחר פדיונה אסורה כל"ל והל"ל: (ח) ד"ה לדי וכו' כר' שמעון הס"ל ואח"כ מ"ש בבכור לא כנור אין:

הגהות הגר"א

[א] גמ' אמר רב. ל"ל ואמר רב: [ב] שם רב לטעמי'. גרס"י רב ס"ל כר"י: [ג] שם אמרי כו'. תוחר למעלה וא"ל לגירון דר"מ נין בכבור נין בכפולי המוקדשין וכן ר' יוסי בר אבין נמי קאי למעלה (וכן פירש רש"י בבכורות): [ד] רש"י ד"ה כרבי. והא מתה הס"ד ומה"ד לשון זה פשוט כרבי מ"ל והל"ל: [ה] ד"ה אין מרגילין. בבכור ל"ג:

מוסף רש"י

מובא בסוף המסכת

רבינו גרשום

אבל בתרין סדרי. היינו ב' צבורין ונותר אחד מהן לית ליה: **קמ"ל.** ר' אמי דאית ליה: **מפריש חטאתו לאחריות מיבעי' דרועה.** דהכא ליכא אבודה: **אלא אליבא דר' שמעון הא אמר חמש חטאות מתות.** והאחת מהן חטאת שכפרו בעלים והכא ליכא למימר והא אית ליה לר' שמעון נדבה דאמרינן כי אית ליה הני מילי במותר מעות חטאת אבל הכא דחטאת עצמו נותרה לר"ש ודאי מתה: **אלא אליבא דרבי.** קאמר רועה דכי אמר רבי מתה באבודה אבל באחריות ההיא דנותרה רועה: **ואידך שני שבוזג שני.** הוה ליה לאחריות שאם יאבד שני שבוזג ראשון יקרב זה תחתיו וקתני הא דיחיד מתה וקשיא לר' אושעיא דאמר חברתה רועה: **אמר לך ר' אושעיא רב אומר בעלי חיין (הן) אינן נדחין וכשהוא מתכפר כו'.** סבר לה כר' יוסי דאמר לענין פסח מצוה בראשון הכא נמי מצוה בראשון והוה ליה אידך שני שבוזג שני מופרש לאיבוד וכל מופרש לאיבוד כאבוד דמי והיכא אמר ר' תמות באבוד אבל באחריות דליכא אבוד לא א"ר הלכך הא דיחיד תמות כר' יוסי ולי לא סבירא לי: **ר' אלעזר ב"ר שמעון אומר אם קרבה שניה.** שהביא בדמיה עד שלא נשחטה הראשונה תמות אע"ג שיצא לחולין: **קס"ד דר' אלעזר ב"ר שמעון כרבי סבירא ליה.** ומש"ה קאמר קס"ד דכרבי ס"ל משום דר' אושעיא אליבא דרבי קאמר דאמר אחת מהן תקרב והשני תמות דכי היכי דסבירא ליה לר' במפריש חטאתו ואבדה הכי נמי סבירא ליה לרבי אפילו (במוכר לאחרים) [במפרשן לאחריות] שכבר כפרו בעלים וכיון דבהא דחולין היא אפ"ה א"ר אלעזר בר"ש הראשונה תמות כ"ש דאפילו באחריות היכא דאיפרש ב' חטאות לאחריות דתרוייהו אית להו שם חטאת עליהם שאם נתכפר באחת שחברתה מתה וקשיא לר' אושעיא: **אמר לך לא דלמא ר' אלעזר בר"ש כאבוה (ר' שמעון) מ"ל דאמר חמש חטאות מתות בו.** וחטאת שכפרו בעלים [בכלל] ואנא לא אמרי אליבא דר"ש אלא אליבא דרבי: **ל"א.** והא הכא ליכא למימר מצוה בראשון להכי שניה מתה אלא הכא אפילו ראשונה מתה אלמא אלימא קדושת דמים נדחית ואע"ג דנפדית מתה מאי לאו אפילו רבי דאמר והשניה תמות סבר ליה נמי בהא דמתה וכ"ש באחריות: לא לא סבר לה כרבי בהא אלא ר' אלעזר בר"ש סבירא ליה כאבוה כדאמרן: **אין מרגילין ביו"ש.** לפשוט עור בהמה שלם לצורך מפוח ולהכי קרי ליה מרגילין דדרך הרגלים מתחילין לפשוט עור

שינויי נוסחאות

[א] מיבעיא. ל"ל יי"ל אבודה בשעת הפרשה רועה שתי חטאות לאחריות לא כ"ש (ש"מ) [ב] ד"ה והא אמר ר"ש (ש"מ) [ג] וכי (צי"ק) [ד] אבל באחריות לא. ל"ל עד כאן לא קאמר רבי אלא שנעקר בשעת הפרשה דמתה אבל [ה] מוכרה ויביא בדמיה אחרת ר"ש בר"ש כו' שכבר כיפרו הבעלים (ש"מ) [ו] ממות. ל"ל והל הכא לליכא למימר מצוה בראשון דלאשונה בעלת מום היא וקמני תמות אלמא קדושת דמיס נלחמא מאי לאו אפילו כרי סבר לה כי הא, נא ר' אלעזר בר' שמעון סבר לה כאבוה תנן וכו'. תנן לפי שאין וכו', כש"ל הוא מהופך חזה התנן הוא קודם תנן דלעיל וכן גילסת הרגמ"ה ז"ל (ש"מ) [ז] מטאת האבצור מתה (ש"מ) [ח] ל"ל ואמר (ע) ואיך הוי ליה כמפריש לאחריות. בס"ד כתוב ל"א והוויא ליה כשתי חטאות לאחריות (ש"מ) [ט] כר סבר לה כר' יוסי דאמר מצוה בראשון והויא ליה כמפריש לאיבוד וכל המפריש לאיבוד כאיבוד דמי תני רב שימי בר זעירא קמיה (ש"מ) [יא] רועה א"ל קו"מ (ש"מ) [יב] בפסולי המוקדשין לתלמוד כו' אבל בבור דלא אלים למתפס פדיונו לא (ש"מ) [יג] ל"ל כיון דשדית ליה עפי' דפריק וכו' (ת"ג) [יד] וכיון ה"נ אי שרית ליה להרגיל טפי דפריק (ש"מ) [טו] ל"ל משמיה דרבינא אמרי מפני כו' וכ"ל בבכורות לג: ל"ק], [טו] נמי כפרו בבעלים בחמת והיא מתה הס"ד ומה"ד לשון זה פשוט ל"א כרבי ס"ל והל"ל (ש"מ) [יז] הפרש את זו ופ"ב (ש"מ) [יח] גי' ל"ק אח"כ [יט] תנבו הס"ד ואח"כ מה"ד כשהוא. (צי"ק) [כ] לאיבוד בתחילת הפרשתו אל שני לא היתה לשם הקרבה אלא לשם כך שיאבד (ש"מ) [כא] אלא לשם איבוד כלי (צי"ק) [כב] בני הזה מתכפר בהאי דשייר ליה (ש"מ) [כג] ל"ק ופוטנו וגי' ל"ק והופשטו [כד] אלא כשמתחיל להפשיט חוזתבו נסכין. תיבת כשמפשיטו נמתק (ש"מ) [כה] מפשיטו (צי"ק) [כו] קודם הקרבת הפנים (ש"מ) [כז] דס"ד כי היכא. (צי"ק) [כח] ופיפא כלאל"ש (ש"מ) [כט] פדיונו. בקדושתו ליקרב מפדיונו דמו וחלבו ואימורין כדין בכור (ש"מ) [ל] שעושה המפוח על הבהמה בעודו ממחובר כל"ל (ש"מ) [לא] ולא שחיט להו עד (ש"מ) [לב] מהא לר' אבא וחשיב לי' כו' (צי"ק) [לג] שאינה (צי"ק) [לד] ל"ל יש עליה

רבינו גרשום (המשך)

לשון אותו צורך ובי"ו אסור דקא טרח ביה טרחא יתירא: **ר' אלעזר בר"ש אומר** אפילו נשחטה בעלת מום קודם זריקת דם של תמימה **ובשר בעלת מום בקדירה ונזרק דמו של תמימה** קודם **תמות** [ד] **אבל בתרי סדרי לא קמ"ל אמר ר' הושעיא** [א] **המפריש** [ב] **שתי חטאות לאחריות מתכפר באחת מהן וחבירתה רועה אליבא דמאן אילימא אליבא דרבנן השתא המפריש לאיבוד אמרי רבנן לאו כאיבוד דמי לאחריות מיבעיא** [ג] **אלא אליבא דר"ש** [ד] **האמר ר"ש חמש חטאות מתות אלא אליבא דרבי** [ה] **כי אמר רבי באיבוד אבל** [ו] **אחריות לא תנן** [ז] **המפריש חטאת והרי היא בעלת מום מוכרה** [ח] **ומביא אחרת תחתיה ר"א בר"ש אומר אם קרבה שניה קודם שנשחטה ראשונה תמות שכבר כיפרו בעליה קא ס"ד דר' אלעזר בר"ש כרבי סבירא ליה ואפילו באחריות נמי לא דלמא ר"א בר"ש כאבוה סבירא ליה דאמר חמש חטאות מתות** [ט] **תנן** [י] **בלפי שאין חטאת** [יא] **צבור מתה הא דיחיד מתה** [יב] [א] **אמר רב בעלי חיין אינן נידחין כשהוא מתכפר בשני שבוזג ראשון מתכפר** [יג] **ואידך הוה ליה אחריות וקתני דיחיד מתה** [ב] [יד] **רב לטעמיה** [יה] **דאמר מצוה בראשון תני רב שימי בר זירי קמיה דרב פפא אבדה בשעת הפרשה לרבי מתה לרבנן תרעה אבדה בשעת כפרה לרבנן מתה לרבי רועה** [יו] **קל וחומר ומה אבודה בשעת הפרשה דאמרי רבנן רועה אמר רבי מתה אבודה בשעת כפרה דלרבנן מתה לרבי לא כ"ש אלא תני הכי אבודה בשעת הפרשה לרבי מתה לרבנן רועה בשעת כפרה דברי הכל מתה: רבי אלעזר בר"ש אומר וכו':** [יז] **תנו רבנן** [יח] **אין מרגילין ביום טוב כיוצא בו** [יט] **אין מרגילין בבכור ולא בפסולי המוקדשין בשלמא ביו"ט דקא טרח טירחא דלא חזי ליה אלא בכור מאן תנא אמר רב חסדא** [כ] **בית שמאי היא דאמר בכור בקדושתיה קאי** [כא] **דתנן ב"ש אומר לא ימנה ישראל עם הכהן על הבכור פסולי המוקדשין מאן תנא אמר רב חסדא ר' אלעזר בר"ש היא דתניא** [כב] **היו לפניו שתי חטאות אחת תמימה ואחת בעלת מום תמימה תקרב בעלת מום תפדה נשחטה בעלת מום עד שלא נזרק דמה של תמימה מותרת משנזרק דמה של תמימה אסורה רבי אלעזר בר"ש אמר אפילו בשר בעלת מום בקדירה** [כג] **ונזרק דמה של תמימה יוצא לבית השריפה ורב חסדא לוקמה אידי ואידי כב"ש דלמא ב"ש בבכור דקדושתיה מרחם אבל פסולי המוקדשין לא ולוקמא אידי ואידי כר"א בר"ש דלמא כי אמר ר"א ברבי שמעון בפסולי** [כד] **[מוקדשין] דאלימי למיתפס פדיונן אבל בבכור לא ור"א בר"ש לית ליה הא** [כה] **דתנן כל פסולי המוקדשין נשחטין באיטליז ונמכרין באיטליז ונשקלין בליטרא אלמא** [כו] **כיון דשרית ליה** [כז] **טפי וזבין** [כח] **אמר רב מרי בריה דרב כהנא מה שמשביח בעור פוגם בבשר** [כט] **(אמרי) במערבא** [לא] **משמיה דרבי אבין מפני שנראה כעובד עבודה בקדשים רבי יוסי בר אבין אמר גזירה** [לב] **שמא יגדל מהם עדרים עדרים:**

הדרן עלך ולד חטאת

ואידך הוה ליה לאחריות וקתני דיחיד מתה. ומר' יוחנן דאמר מתכפר בשני שבוזג ראשון יומות לא מצי מייתי דראשון נראה בשעת הפרשה ושוב נדחה הלכך הוי דיחיד יותר ממפריש שתי חטאות דבתחלת הפרשתו הי' יודע שאחד מהן יודחה. תוס' אחרות: גליון וא"ג דלעיל פריך מינה לר' אבא ומדמי לה למפרש לאיבוד והכא מדמי למפרש לאחריות, מצינו למימר שהמקשה סבר דכיון דכשהפרש ידע שלא יתכפר בראשון הוה ליה כמפרש לאחריות. הר"י ז"ל: **ב"ש היא דאמר בכור בקדושתיה קאי.** גליון וכ"ח וכי סתם לן תנא בכ"ש מצינו למימר דה"ק בכור אסור להרגיל כמו ב"ש אומרים דאסור כו': **ר"א בר"ש אומר אפ' בשר בעלת מום בקדירה וכו'.** עיין בהשמטות בסוף המסכת: **ר"ל סביראל ליה.** ומ"ש קאמר קס"ד דכרבי ס"ל משום דר' אושעיא אליבא דרבי קאמר דאמר אחת מהן תקרב והשני תמות דכי היכי דסבירא ליה לר' במפריש חטאתו ואבדה הכי נמי סבירא ליה לרבי אפילו (במוכר לאחרים) [במפרשן לאחריות] שכבר כפרו בעלים וכיון דבהא דחולין היא אפ"ה א"ר אלעזר בר"ש הראשונה תמות כ"ש דאפילו באחריות היכא דאיפרש ב' חטאות לאחריות דתרוייהו אית להו שם חטאת עליהם שאם נתכפר באחת שחברתה מתה וקשיא לר' אושעיא: **אמר לך לא דלמא ר' אלעזר בר"ש כאבוה (ר' שמעון) מ"ל דאמר חמש חטאות מתות בו.** וחטאת שכפרו בעלים [בכלל] ואנא לא אמרי אליבא דר"ש אלא אליבא דרבי: **ל"א.** והא הכא ליכא למימר מצוה בראשון להכי שניה מתה אלא הכא אפילו ראשונה מתה אלמא אלימא קדושת דמים נדחית ואע"ג דנפדית מתה מאי לאו אפילו רבי דאמר והשניה תמות סבר ליה נמי בהא דמתה וכ"ש באחריות: לא לא סבר לה כרבי בהא אלא ר' אלעזר בר"ש סבירא ליה כאבוה כדאמרן: **אין מרגילין ביו"ש.** לפשוט עור בהמה שלם לצורך מפוח ולהכי קרי ליה מרגילין דדרך הרגלים מתחילין לפשוט עור

עין משפט נר מצוה

כו א מיי' פ"ד מהל' פסה"מ הלכה ה:
כז ב מיי' שם שם הל' ח:
כח ח מיי' פ"ד מהל' קרבן פסח הלכה ו ומלקוח מי"ד:
כט ד מיי' פ"ג מהל' יו"ט הלכה ו טוש"ע ח"ח סימן תצו סעי' ח:
ל ה מיי' פ"א מהלכות בכורות הל' יט עי' כ"מ טוש"ע יו"ד סימן שז סעיף ח:
לא ו מיי' שם הלכה ג וכ"ה:
לב ז מיי' פ"א מהל' אסורי מזבח הלכה יב:

שינויי נוסחאות

[א] מיבעיא. ל"ל יי"ל אבודה בשעת הפרשה רועה שתי חטאות לאחריות לא כ"ש (ש"מ) [ב] ד"ה והא אמר ר"ש (ש"מ) [ג] וכי (צי"ק) [ד] אבל באחריות לא. ל"ל עד כאן לא קאמר רבי אלא שנעקר בשעת הפרשה דמתה אבל [ה] מוכרה ויביא בדמיה אחרת ר"א בר"ש כו' שכבר כיפרו הבעלים (ש"מ) [ו] ממות. ל"ל והל הכא לליכא למימר מצוה בראשון דלאשונה בעלת מום היא וקמני תמות אלמא קדושת דמיס נלחמא מאי לאו אפילו רבי סבר לה כי הא, נא ר' אלעזר בר' שמעון סבר לה כאבוה תנן וכו'. תנן לפי שאין וכו', כש"ל הוא מהופך חזה התנן הוא קודם תנן דלעיל וכן גילסת הרגמ"ה ז"ל (ש"מ) [ז] מטאת האבצור מתה (ש"מ) [ח] ל"ל ואמר (ע) ואיך הוי ליה כמפריש לאחריות. בס"ד כתוב ל"א והוויא ליה כשתי חטאות לאחריות (ש"מ) [ט] רב סבר לה כר' יוסי דאמר מצוה בראשון והויא ליה כמפריש לאיבוד וכל המפריש לאיבוד כאיבוד דמי תני רב שימי בר זעירא קמיה (ש"מ) [יא] רועה א"ל קו"מ (ש"מ) [יב] בפסולי המוקדשין לתלמוד כו' אבל בבור דלא אלים למתפס פדיונו לא (ש"מ) [יג] ל"ל כיון דשדית ליה עפי' דפריק וכו' (ת"ג) [יד] וכיון ה"נ אי שרית ליה להרגיל טפי דפריק (ש"מ) [טו] ל"ל משמיה דרבינא אמרי מפני כו' וכ"ל בבכורות לג: ל"ק], [טו] נמי כפרו בבעלים בחמת והיא מתה הס"ד ומה"ד לשון זה פשוט ל"א כרבי ס"ל והל"ל (ש"מ) [יז] הפרש את זו ופ"ב (ש"מ) [יח] גי' ל"ק אח"כ [יט] תנבו הס"ד ואח"כ מה"ד כשהוא. (צי"ק) [כ] לאיבוד בתחילת הפרשתו אל שני לא היתה לשם הקרבה אלא לשם כך שיאבד (ש"מ) [כא] אלא לשם איבוד כלי (צי"ק) [כב] בני הזה מתכפר בהאי דשייר ליה (ש"מ) [כג] ל"ק ופוטנו וגי' ל"ק והופשטו [כד] אלא כשמתחיל להפשיט חוזתבו נסכין. תיבת כשמפשיטו נמתק (ש"מ) [כה] מפשיטו (צי"ק) [כו] קודם הקרבת הפנים (ש"מ) [כז] דס"ד כי היכא. (צי"ק) [כח] ופיפא כלאל"ש (ש"מ) [כט] פדיונו. בקדושתו ליקרב מפדיונו דמו וחלבו ואימורין כדין בכור (ש"מ) [ל] שעושה המפוח על הבהמה בעודו ממחובר כל"ל (ש"מ) [לא] ולא שחיט להו עד (ש"מ) [לב] מהא לר' אבא וחשיב לי' כו' (צי"ק) [לג] שאינה (צי"ק) [לד] ל"ל יש עליה

רבינו גרשום (המשך)

לשון אותו צורך ובי"ו אסור דקא טרח ביה טרחא יתירא: **ר' אלעזר בר"ש אומר** אפילו נשחטה בעלת מום קודם זריקת דם של תמימה **ובשר בעלת מום בקדירה ונזרק דמו של תמימה** קודם

שיטה מקובצת

דכשהפרש ידע שלא יתכפר בראשון הוה ליה כמפריש לאחריות. הר"י ז"ל: **ב"ש היא דאמר בכור בקדושתיה קאי.** גליון וכ"ח וכי סתם לן תנא בכ"ש מצינו למימר דה"ק בכור אסור להרגיל כמו ב"ש אומרים דאסור כו': **ר"א בר"ש אומר אפ' בשר בעלת מום בקדירה וכו'.** עיין בהשמטות בסוף המסכת: **ר"ל סביראל ליה.** ומ"ש קאמר קס"ד דכרבי ס"ל משום דר' אושעיא אליבא דרבי קאמר דאמר אחת מהן תקרב והשני תמות דכי היכי דסבירא ליה לר' במפריש חטאתו ואבדה הכי נמי סבירא ליה לרבי אפילו (במוכר לאחרים) [במפרשן לאחריות] שכבר כפרו בעלים וכיון דבהא דחולין היא אפ"ה א"ר אלעזר בר"ש הראשונה תמות כ"ש דאפילו באחריות היכא דאיפרש ב' חטאות לאחריות דתרוייהו אית להו שם חטאת עליהם שאם נתכפר באחת שחברתה מתה וקשיא לר' אושעיא: **אמר לך לא דלמא ר' אלעזר בר"ש כאבוה (ר' שמעון) מ"ל דאמר חמש חטאות מתות בו.** וחטאת שכפרו בעלים [בכלל] ואנא לא אמרי אליבא דר"ש אלא אליבא דרבי: **ל"א.** והא הכא ליכא למימר מצוה בראשון להכי שניה מתה אלא הכא אפילו ראשונה מתה אלמא אלימא קדושת דמים נדחית ואע"ג דנפדית מתה מאי לאו אפילו רבי דאמר והשניה תמות סבר ליה נמי בהא דמתה וכ"ש באחריות: לא לא סבר לה כרבי בהא אלא ר' אלעזר בר"ש סבירא ליה כאבוה כדאמרן: **אין מרגילין ביו"ש.** לפשוט עור בהמה שלם לצורך מפוח ולהכי קרי ליה מרגילין דדרך הרגלים מתחילין לפשוט עור